

Εφαρμογές Web 2.0 στην εκπαίδευση μεταφραστών

Βασίλης Μπαμπούρης

Κέντρο Εκπαίδευσης Μεταφραστών *meta*|φραση

Abstract: During the past decade Information Technology has had a catalytic effect on both the process and the very nature of Translation, to the extent of a widely acknowledged paradigm shift. Nowadays, the practice of translation relies heavily on the use of the Internet and Translation Technologies; sadly the same cannot be claimed about most translator training courses all over the world.

Using the above commonly accepted fact as a starting point, this paper:

a) analyzes the reasons due to which translator training has failed to keep abreast of IT and has only begun to explore the possibilities offered by technologies for online training, and lays particular emphasis to the educational institutions and privately owned vocational training schools that offer translator training programmes as well as to their teaching staff and IT infrastructure,

b) puts forward the suggestion that a technological rift now divides translator training and translation market reality, and highlights both the danger of this rift becoming permanent and the potential consequences for trainees,

c) proposes the use of Web 2.0 tools and services as a cheap and easily applicable solution for bridging the aforementioned rift and lists the advantages and potential disadvantages of incorporating Web 2.0 technologies in translator training curriculums,

d) offers practical ideas for Web 2.0 e-tivities that can enrich and upgrade the conventional face-to-face model of translator training.

Key-words: Web 2.0, Translator Training, e-tivities, on line training, new technologies.

1. Εισαγωγή

Είναι κοινός τόπος ότι έχουν αλλάξει πολλά στη Μετάφραση. Μια από τις πιο σημαντικές αλλαγές σχετίζεται με το διαρκώς εξελισσόμενο ρόλο της ίδιας της Μετάφρασης, από ιμπεριαλιστικό μέσο πολιτισμικής οικειοποίησης κατά την εποχή της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας σε μέσο γλωσσικών συσχετισμών και εμπλουτισμών κατά το Διαφωτισμό και, τέλος, σε μια βιομηχανία με ετήσιο τζίρο δεκάδων εκατομμυρίων δολαρίων στη σύγχρονη παγκοσμιοποιημένη αγορά.

Μια άλλη σημαντική αλλαγή εύλογα σχετίζεται με την επίδραση που είχαν στη Μετάφραση η Πληροφορική και το Διαδίκτυο αναφορικά με:

- τη μεταφραστική διαδικασία (όπου οι επεξεργαστές κειμένου, τα εργαλεία μετάφρασης υποβοηθούμενης από τον υπολογιστή, οι διαδικτυακές ορολογικές πηγές κ.ά. έχουν αλλάξει τον τρόπο δουλειάς των μεταφραστών σε βαθμό *αλλαγής επιστημονικού παραδείγματος*) και
- τη φύση της ίδιας της Μετάφρασης (με ορισμένους Μεταφρασεολόγους να υποστηρίζουν ότι η παγκοσμιοποίηση οδηγεί τη Μετάφραση σε σταδιακή αποανθρωποποίηση (Pym 2003: 168-170)).

Αυτές οι βαθιές μεταβολές στη φύση και στο ρόλο της Μετάφρασης οδήγησαν σε εξίσου σημαντικές αλλαγές στα προγράμματα εκπαίδευσης μεταφραστών με φυσική παρουσία του εκπαιδευόμενου στην τάξη (face-to-face). Έτσι, τα προγράμματα σπουδών να μην εξακολουθούν να δίνουν έμφαση στην ανάλυση κειμένου, τη θεωρία

και τη μεθοδολογία αντιμετώπισης μεταφραστικών προβλημάτων, αλλά επανασχεδιάστηκαν σε μικρό ή μεγάλο βαθμό, ώστε πλέον να εισάγουν τους εκπαιδευόμενους σε νέες έννοιες (όπως η τηλεμετάφραση ή η τοπική προσαρμογή ιστοτόπων και λογισμικού), να τους εκπαιδεύουν στη χρήση των εργαλείων CAT και να τους βοηθούν να αναπτύσσουν νέες δεξιότητες, όπως η δημιουργία γλωσσαρίων και ορολογικών μνημών, η έρευνα και η τεκμηρίωση στο Διαδίκτυο κ.ά.

2. Εκπαίδευση Μεταφραστών μέσω Διαδικτύου

Η σύγχρονη μεταφραστική πρακτική βασίζεται σημαντικά στη χρήση της Πληροφορικής και του Διαδικτύου, σε βαθμό, μάλιστα, που οι περισσότεροι «ψηφιακοί ιθαγενείς» του χώρου της επαγγελματικής μετάφρασης, δηλαδή οι νέοι μεταφραστές, δεν μπορούν να φανταστούν πώς μπορούσαν οι πιο παλιοί από εμάς να μεταφράζουν χωρίς το Διαδίκτυο. Δυστυχώς, δεν μπορούμε να πούμε το ίδιο και για την Εκπαίδευση Μεταφραστών. «Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση και η εκπαίδευση μέσω Διαδικτύου αγνοούνται από μεγάλο τμήμα του χώρου μας», παρατηρεί ο Yves Gambier (Gambier 2003: 58-60). Μερικά χρόνια αργότερα, δεν έχουν αλλάξει πολλά: μια αναζήτηση στον παγκόσμιο ιστό για βρετανικά πανεπιστήμια που προσφέρουν εξ αποστάσεως μεταπτυχιακά προγράμματα σχετικά με τη Μετάφραση μας δίνει μόνο τρία αποτελέσματα (το πανεπιστήμιο West England και αυτά του Birmingham και του Portsmouth). Μάλιστα, και τα τρία αυτά μεταπτυχιακά προγράμματα έχουν θεωρητικό προσανατολισμό, δηλαδή εστιάζουν στη Μεταφρασεολογία και όχι στην Εκπαίδευση Μεταφραστών (Lexicoool, 2007). Εν μέρει, αυτό εξηγείται από το ότι η σωστή εκπαίδευση ενός μεταφραστή *απαιτεί* κυρίως την ένας-προς-έναν αλληλεπίδραση εκπαιδευτή και εκπαιδευόμενου και αυτό το μοντέλο αλληλεπίδρασης μπορεί μεν να αναπαραχθεί σε ένα πρόγραμμα εκπαίδευσης μέσω του Διαδικτύου, αλλά με ασύμφορα μεγάλο κόστος σε χρόνο και σε χρήμα.

Μήπως, λοιπόν, αυτό σημαίνει ότι η εκπαίδευση μεταφραστών είναι καταδικασμένη να παραμείνει ριζωμένη στην τάξη; Όχι κατ' ανάγκη, εφόσον ορισμένα από τα στάδια της εκπαιδευτικής διαδικασίας μπορούν σχετικά εύκολα να τροποποιηθούν και να μεταφερθούν στο περιβάλλον του Διαδικτύου (π.χ. η ανάλυση κειμένου και η μεθοδολογία της έρευνας). Φαίνεται όμως να καταδεικνύει ένα σοβαρό πρόβλημα, την εξαιρετικά βραδεία διάδοση της ψηφιακής τεχνολογίας στο χώρο της εκπαίδευσης μεταφραστών, και να προσδίδει μια νέα διάσταση στο γνωστό πλέον δίπολο των «ψηφιακών ιθαγενών» και των «ψηφιακών μεταναστών»: το πρόβλημα που αντιμετωπίζει σήμερα η εκπαίδευση μεταφραστών δεν είναι μόνο ότι οι «σπουδαστές δεν είναι πλέον οι άνθρωποι τους οποίους το εκπαιδευτικό μας σύστημα σχεδιάστηκε να εκπαιδεύσει» (Prensky 2001: 1, 3-6), αλλά και ότι οι επαγγελματίες μεταφραστές τους οποίους θα κληθούν να ανταγωνιστούν στην ελεύθερη αγορά οι εκπαιδευόμενοί μας έχουν ουσιαστικότερη σχέση με την Πληροφορική απ' ό,τι έχουν τα διάφορα ανά τον κόσμο προγράμματα Εκπαίδευσης Μεταφραστών. Το χάσμα αυτό διευρύνεται με ανησυχητική ταχύτητα και απειλεί να μετατρέψει στο σύνολό του το σύγχρονο μοντέλο Εκπαίδευσης Μεταφραστών σε έναν *ψηφιακό πρωτόγονο*.

Τα δεδομένα δεν είναι ενθαρρυντικά. Διευθυντές μεταπτυχιακών προγραμμάτων εκπαίδευσης μεταφραστών στην Ευρώπη παραδέχονται ανοιχτά ότι γίνεται ελάχιστη έρευνα με σκοπό τη σύγκριση της εκπαίδευσης μεταφραστών στην τάξη και της εκπαίδευσης μεταφραστών μέσω Διαδικτύου.

Οι πιθανές αιτίες αυτής της ερευνητικής ανεπάρκειας είναι αρκετές:

- ο κοινά απαντώμενος φόβος ότι το διαδικτυακό μοντέλο θα οδηγήσει στην απαξίωση και την επακόλουθη εγκατάλειψη του μοντέλου εκπαίδευσης στην τάξη, δηλαδή ο φόβος ότι εν τέλει *πρέπει* να διαλέξουμε στρατόπεδο κι ότι δεν μπορεί να υπάρξει η χρυσή τομή της *μεικτής* εκπαίδευσης
- η εσφαλμένη πεποίθηση ότι η υλοποίηση ενός διαδικτυακού μοντέλου εκπαίδευσης μεταφραστών απαιτεί τεράστια οικονομική δαπάνη
- ο αρκετά μεγάλος αριθμός διδασκόντων που εμπλέκονται στην εκπαίδευση μεταφραστών αλλά έχουν κυρίως θεωρητικές γνώσεις, υστερούν σε δεξιότητες πληροφορικής και αδυνατούν να εξηγήσουν πειστικά στους εκπαιδευόμενους τους την αξία και το ρόλο της Πληροφορικής στο επάγγελμα του μεταφραστή και
- ο σχετικά... χαλαρός ρυθμός λήψης και υλοποίησης αποφάσεων στα περισσότερα ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης.

Ευτυχώς, η χρήση των υπηρεσιών και εργαλείων Web 2.0 υπόσχεται να δώσει λύση σε αυτό το πολυδιάστατο πρόβλημα και να φέρει ένα «νέο κύμα καινοτομίας» (Alexander 2006: 32).

3. Web 2.0: Τι και γιατί

Παρότι, όπως έχει επισημάνει ο Tim O'Reilly, «ορισμένοι το επικρίνουν ως έναν ανούσιο όρο του μάρκετινγκ» (O'Reilly, 2005) ή απλώς ως μια υπερβολή των καιρών μας, η πλατφόρμα του Web 2.0 είναι αναμφίβολα κάτι απείρως σημαντικότερο. Ο όρος αφορά μια σχετικά νέα γενιά εφαρμογών του παγκόσμιου ιστού (ιστολόγια, wikis, RSS feeds, εργαλεία κοινωνικής δικτύωσης, εργαλεία σήμανσης δεδομένων με σημασιολογικές ετικέτες και εργαλεία διαμοιρασμού και κοινής χρήσης δεδομένων) και προκύπτει από τη μετεξέλιξη του ιστού σε μια πλατφόρμα που δίνει περισσότερη δύναμη στο χρήστη, παρέχοντάς του τη δυνατότητα:

- να παράγει περιεχόμενο
- να παραμετροποιεί τις εφαρμογές στα μέτρα των αναγκών του
- να εκμεταλλεύεται το μοντέλο «η ισχύς εν τη ενώσει» (βλ. Wikipedia)
- να σημαίνει με ετικέτες (κι έτσι να νοηματοδοτεί) πληροφορίες και να δημιουργεί ταξινομίες
- να μοιράζεται δεδομένα με άλλους χρήστες και
- να δημιουργεί κοινότητες και κοινωνικά δίκτυα.

Υπό μια έννοια, λοιπόν, το Web 2.0 είναι όλα όσα υποσχέθηκε ότι θα μας έδινε το Web 1.0, αλλά δεν τα κατάφερε επειδή τότε δεν υπήρχαν οι απαραίτητες τεχνολογίες.

Τα πλεονεκτήματα (και τα πιθανά μειονεκτήματα) της ενσωμάτωσης υπηρεσιών και εργαλείων Web 2.0 στη συμβατική εκπαίδευση είναι ποικίλα και έχουν συζητηθεί σε διάφορες εργασίες και μελέτες· τα δε στενά χρονικά περιθώρια αυτής της ομιλίας δεν επιτρέπουν την επιμέρους ανάλυσή τους. Παρά ταύτα, σε ό,τι αφορά το εξειδικευμένο πεδίο της Εκπαίδευσης Μεταφραστών, το Web 2.0 είναι μάννα εξ ουρανού. Οι διαδικτυακές δραστηριότητες (τα λεγόμενα e-tivities) που σχεδιάζονται με βάση αυτές τις υπηρεσίες και αυτά τα εργαλεία:

- έχουν χαμηλό κόστος υλοποίησης

- απαιτούν λογικό χρόνο για τη διαχείρισή τους
- μπορούν να ενσωματωθούν σε ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα χωρίς να απαιτηθεί ο εκ βάθρων ανασχεδιασμός του
- προσδίδουν μια αίσθηση καινοτομίας και πρωτοτυπίας και
- ενθαρρύνουν την παραγωγή υλικού από τον εκπαιδευόμενο (στοιχείο που αποτελεί ισχυρό κίνητρο για την ενεργό συμμετοχή και την εξερεύνηση).

Οι περισσότερες από αυτές μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να αναβαθμίσουν και να βελτιώσουν ένα μάθημα που λαμβάνει χώρα στην τάξη, και όχι για να το ακυρώσουν ως μοντέλο διδασκαλίας, ενώ η χρήση τους και τα αποτελέσματα που θα προκύψουν από αυτή μπορούν να αποτελέσουν μέρος της επίσημης ή έστω ανεπίσημης έρευνας που τόσο χρειαζόμαστε σε αυτό το πεδίο.

Αλλά το πιο σημαντικό είναι ότι με αυτές τις εφαρμογές μπορούμε να γεφυρώσουμε το χάσμα ανάμεσα στις σύγχρονες μεθόδους Εκπαίδευσης Μεταφραστών και τη σύγχρονη μεταφραστική πρακτική σε ό,τι αφορά τη χρήση της Πληροφορικής, ενώ παράπλευρο όφελος θα αποτελέσει και η επιμόρφωση των ίδιων των εκπαιδευτών αναφορικά με τις νέες τεχνολογίες του παγκόσμιου ιστού.

4. Ενδεικτικά Web 2.0 e-tivities και εργαλεία/υπηρεσίες

4.1. Δημιουργία και σύγκριση μεταμηχανών αναζήτησης (Rollyo)

Ως μετα-μεταμηχανή αναζήτησης, το Rollyo μάς επιτρέπει να δημιουργούμε μεταμηχανές αναζήτησης επιλέγοντας τις πηγές που επιθυμούμε. Αν χωρίσουμε τους εκπαιδευόμενους σε ομάδες και βάλουμε κάθε ομάδα να δημιουργήσει τη δική της μεταμηχανή, μπορούμε να αναθέσουμε στις ομάδες να αναζητήσουν ορισμένες πληροφορίες, να συγκρίνουμε τα αποτελέσματα και να βγάλουμε συμπεράσματα για τη σχέση πηγής και αποτελέσματος στην αναζήτηση.

4.2. Δημιουργία συλλογικού αρχείου σελιδοδεικτών (del.icio.us)

Ζητάμε από τους εκπαιδευόμενους να ανοίξουν λογαριασμό σε μια υπηρεσία κοινωνικής δικτύωσης μέσω σελιδοδεικτών, όπως το del.icio.us, και να αρχίσουν να αποθηκεύουν σελιδοδείκτες για ιστοτόπους σχετικούς με τη μετάφραση και την έρευνα. Μόνη προϋπόθεση είναι η χρήση μιας κοινής ετικέτας-κλειδί (στην ουσία, ενός κωδικού – π.χ. MetafrasiRD08) για τη σήμανση αυτών των σελιδοδεικτών.

Ύστερα από μερικές εβδομάδες, όποιος από τους εκπαιδευόμενους ζητήσει από το del.icio.us να του δείξει όλους τους ιστοτόπους που έχουν σημειωθεί με την ετικέτα-κλειδί, θα αποκτήσει πρόσβαση σε ένα αρχείο με όλες τις πηγές που έχουν αποθηκεύσει οι συσπουδαστές του.

delicious Home Bookmarks People Tags

What's New? | Signed in as misrix

MetafrasiRD08 Search

Show: My bookmarks (3) Everybody's bookmarks (59)

My bookmarks 3 results - show more detail

- Lexiscope | Neurolingo 14
tools translation online grammar speller metafrasiRD08
- Keyboard Shortcuts for Windows & Word for Translators 8
shortcuts word windows tips metafrasiRD08
- Learning styles and teaching | Teaching English | British Council | BBC 12
learning learning_styles uloe metafrasiRD08

Everybody's bookmarks 59 results - show all

- Η Πύλη για την ελληνική γλώσσα 116
greek dictionary language λεξικό reference
- Ελληνική Ελεύθερη Εγκυκλοπαίδεια - Live-Pedia.gr 14
encyclopedia greek dictionary livepedia metafrasiRD08
- IATE - Η πολυγλωσσική βάση όρων της ΕΕ 2
terminology european όροι εε metafrasiRD08
- Selected Vocabulary Differences Between British and American English 18
language english british american dictionaries
- [bnc] British National Corpus 510
corpus english language dictionary linguistics
- EUROPA - European Commission - Homepage 126
europe eu commission international politics
- *** The American-British Dictionary || British-American Dictionary **… 10
language british american uk metafrasiRD08
- Online Dictionary for French English, Spanish English, Italian English… 336
dictionary translation language reference english
- Ε.Κ.Ψ. & Ψ.Υ. - Λεξικό ψυχιατρικών όρων
terminology dictionary psychiatry metafrasiRD08
- USM Libraries 14
usm library libraries research academic_libraries

Εικόνα 1: Αρχείο συνδέσμων που έχουν σημαθεί με την ετικέτα-κωδικό MetafrasiRD08 στο Delicious.

4.3. Δημιουργία πολύγλωσσων γλωσσариών σε διεθνές επίπεδο (ZoHo)

Κατόπιν συνεννόησης μεταξύ πανεπιστημιακών ή μη πανεπιστημιακών τμημάτων εκπαίδευσης μεταφραστών αλλά και φορέων ορολογίας σε μία ή σε διάφορες χώρες, επιλέγεται ένα θέμα (π.χ. «ορολογία μεταφρασεολογίας») και δημιουργείται ένας πίνακας σε μια διαδικτυακή σουίτα εφαρμογών γραφείου με μορφή wiki, με κάθε στήλη να αντιστοιχεί σε μία γλώσσα. Κατόπιν, ζητάμε από τους συμμετέχοντες να προσθέσουν όρους ή μεταφράσεις όρων στη γλώσσα τους, σε συνεργασία με τον εκπαιδευτή τους. Όπου υπάρχουν διαφωνίες ή περισσότερες από μία προτάσεις για την απόδοση ενός όρου (π.χ. localisation = «τοπική προσαρμογή», «επιχώρια προσαρμογή» ή «τοπικοποίηση»);, η δυνατότητα τηλεδιάσκεψης μεταξύ πολλών χρηστών και δημιουργίας δημοσκοπήσεων που προσφέρει το ZoHo οδηγεί δημοκρατικά και μέσα από συζήτηση στην υιοθέτηση του πιο λειτουργικού και δημοφιλούς όρου.

proposals for a Greek Glossary of Translation Studies (sample page)				
English	Greek			
	meta φραση	Πανεπιστήμιο Χ	Ένωση Ελλήνων Μεταφραστών	Επίσημος Οργανισμός Ορολογίας
translation	μετάφραση			
localisation	τοπική προσαρμογή		τοπική προσαρμογή	
foreignisation	ξενοποίηση	ξενισμός	ξενικότητα	
domestication	οικειοποίηση			
telettranslation	τηλεμετάφραση			
dubbing	μεταγλώττιση	μεταγλώττιση		μεταγλώττιση
audio description	ηχητική περιγραφή			
subtitling	υποτιτλισμός			
machine translation	μηχανική μετάφραση		αυτόματη μετάφραση	
transfer	μεταφορά			
transliteration	μεταγραφή			
translation memory	μεταφραστική μνήμη	μεταφραστική μνήμη	μεταφραστική μνήμη	μεταφραστική μνήμη
term memory	ορολογική μνήμη			
alignment	παραλληλοποίηση			
context	περικείμενο	συγκείμενο		περικείμενο
register	γλωσσικό επίπεδο			
equivalence	ισοδυναμία			

Εικόνα 2: Δημιουργία πολύγλωσσου ορολογικού γλωσσάριου από πολλούς χρήστες σε περιβάλλον wiki.

4.4. Σύγκριση και ανάλυση μεταφραστικών μεθοδολογιών με τη χρήση του Πρωτοκόλλου Ομιλούντων Υποκειμένων (WikiDot, GoogleVideo κ.ά.)

Το Πρωτόκολλο Ομιλούντων Υποκειμένων (“think aloud protocol”) χρησιμοποιείται στην εκπαίδευση μεταφραστών από τα τέλη της δεκαετίας του ’80 ως μέσο κατανόησης της μεταφραστικής διαδικασίας από μεθοδολογική σκοπιά (Kussmaul & Tirkkonen-Condit 1995: 2-4).

Ζητάμε από τους εκπαιδευόμενους να μεταφράσουν ένα κείμενο και να εκφέρουν λεπτομερώς και μεγαλοφώνως τις σκέψεις τους κατά τη μετάφραση. Με τη βοήθεια μιας webcam με μικρόφωνο, καταγράφεται σε αρχείο βίντεο, η φωνή του εκπαιδευόμενου και η πορεία της μετάφρασης στην οθόνη. Στη συνέχεια, όλα τα βίντεο ανεβαίνουν σε ένα wiki ή στο GoogleVideo, σε ξεχωριστή σελίδα το καθένα. Οι εκπαιδευόμενοι καλούνται να δουν σε εύλογο χρονικό διάστημα όλα τα βίντεο και να προσθέσουν σχόλια στο καθένα σχετικά με τις γνώσεις που αποκόμισαν παρακολουθώντας τους συσπουδαστές τους να μεταφράζουν. Η ανακεφαλαίωση των σχολίων αυτών και η εξαγωγή τελικών συμπερασμάτων μπορεί να γίνει με μια συζήτηση στην τάξη.

Βεβαίως, αυτή η δραστηριότητα μπορεί να γίνει εξ ολοκλήρου στην τάξη, αλλά η Web 2.0 εκδοχή της προσφέρει καλύτερη διαχείριση του χρόνου, ευνοεί τους ντροπαλούς εκπαιδευόμενους και παράγει αποτελέσματα που μπορούν να ανακληθούν ανά πάσα στιγμή από τους εκπαιδευόμενους ή τον εκπαιδευτή.

4.5. Μελέτη της επίδρασης της αναθεώρησης και της επιμέλειας στο μετάφρασμα (WriteBoard)

Ένας εκπαιδευόμενος ανεβάζει το πρώτο χέρι της μετάφρασής του στο wiki WriteBoard και κάνει εκεί όλες τις διορθώσεις που κρίνει απαραίτητες (αναθεώρηση). Στη συνέχεια, 2-3 συσπουδαστές του επιμελούνται την online εκδοχή της μετάφρασης.

Το WriteBoard προσφέρει τη δυνατότητα παρακολούθησης των αλλαγών που γίνονται σε ένα κείμενο από πολλαπλούς χρήστες κι έτσι μας επιτρέπει να συγκρίνουμε τόσο την επίδραση που έχουν στο μετάφρασμα η αναθεώρηση και η επιμέλεια όσο και τις διαφορετικές οπτικές γωνίες από τις οποίες προσεγγίζουν οι μεταφραστές και οι επιμελητές τις έννοιες του «σωστού» και του «λάθους» στη μετάφραση.

This writeboard is located at: <http://writeboard.com/ad37a8ae94fe46eac>

You're comparing **version 5** and **version 1** | I'm done comparing

Editing Task

Original Text
Το μακρόβιο δέντρο της καστανιάς (*Castanea sativa*) αναγνωρίστηκε από την αρχαιότητα ως ένα από τα πολυτιμότερα ιθαγενή δασικά είδη της Ελλάδας. Χρόνο με το χρόνο βέβαια πια, οι καστανάδες, οι οποίοι παλαιότερα εκτός από τα ψητά στη φουφού κάστανα μασχοπουλούσαν και βραστά μέσα από πανέρια, χάνονται από τις πόλεις. Το κάστανο πάντως, μια αρχαία τροφή των φτωχών και της ανάγκης, που μόλις στις αρχές του 20ου καθιερώθηκε ως καρπός κατάλληλος για γιορταστικά τραπέζια, είναι ακόμα ιδιαίτερα δημοφιλής σε ολόκληρη τον ευρωπαϊκό Νότο. Στη γειτονική Ιταλία πολλές νοικοκυρές μεταχειρίζονται παραδοσιακά τη «φαρίνα ντι καστανίς», το γλυκό δηλαδή αλεύρι από κάστανα δηλαδή, για να φτιάχνουν πολέντα, θρεπτικά ροφήματα, γλυκά, πίτες και ψωμί. Εκτός πάντως από τη γεύση, το δέντρο της καστανιάς υπηρετεί και την ομορφιά, όχι όμως με τους καρπούς αλλά τα φύλλα της. Λόγω της ισχυρής αντιβακτηριακής, αντιγηραντικής, στυπτικής και τονωτικής τους δράσης, η σύγχρονη κοσμητολογία μεταχειρίζεται το εκχύλισμά τους για να λειάνει ρυτίδες και να περιποιηθεί με τρόπο φυσικό πολλά από τα προβλήματα που ταλαιπωρούν την επιδερμίδα.

Translation
The longevous Chestnut tree (*Castanea sativa*) is known since ancient times as one of the most precious sylvan plants, indigenous to Greece. Despite the chestnut's popularity in Greece, traditional street-sellers of roast -and in older times boiled-chestnuts are nowadays a rather rare sight. Chestnuts, however, the ancient food for the poor and the needy, are still particularly popular in the wider region of southern Europe, albeit approved as fit for festive celebrations as late as the beginning of the 20th century. In neighbouring Italy, housewives traditionally use ~~the farina~~ **farina di castagne**, ~~that is~~ **castagne**, the sweet flour made of chestnuts, that has a variety of uses such as to make the traditional polenta, but also cakes, pies, bread and nourishing drinks. Apart from its uses in gastronomy, chestnut tree is also in the service of ~~beauty~~ **the beauty industry**, yet not with its seeds, but with its leaves. Due to their anti-bacterial, anti-aging, astringent and toning action, modern cosmetology uses the ~~leaves~~-extract of **the leaves** in order to smooth out lines and wrinkles and naturally treat many of the problems troubling skin.

Invite people to collaborate

Color key
Green is new text
Grey is removed text
The rest is the same in both versions

You're comparing

- 5 20 Dec 07 editor 2
- 4 20 Dec 07 editor 2
- 3 20 Dec 07 editor 2
- 2 20 Dec 07 editor 1
- 1 20 Dec 07 translator

Check two and

Εικόνα 3: Αναθεώρηση μετάφρασης από το μεταφραστή και επιμέλεια από δύο επιμελητές στο WriteBoard.

4.6. Ανάλυση απαιτήσεων μεταφραστικού έργου με τη δημιουργία συλλογικού mind map (MindMeister).

Αναθέτουμε στους εκπαιδευόμενους ένα μεταφραστικό έργο και τους ζητάμε να δημιουργήσουν ένα συλλογικό mind map στο οποίο θα καταγράψουν τις απαιτήσεις του έργου από πλευράς πραγματολογικής και ορολογικής έρευνας, διαχείρισης χρόνου και έμψυχου δυναμικού, κοστολόγησης κ.λπ. Καθώς οι εκπαιδευόμενοι προσθέτουν στοιχεία στο χάρτη, αντιλαμβάνονται ότι ένα μεταφραστικό έργο είναι πάντοτε πολυδιάστατο, ανακαλύπτουν πτυχές του έργου που δεν τους ήταν γνωστές και τις συζητούν με τους συσπουδαστές τους.

4.7. Περαιτέρω ιδέες επιγραμματικά

- Συλλογική ληματογράφηση σε wiki (PBWorks)
- Συλλογικός σχολιασμός μεταφράσεων (PBWorks)
- Διαδικτυακή διαχείριση μεταφραστικού έργου (BaseCamp)
- Δημιουργία συλλογικού αρχείου πηγών έρευνας για τη μετάφραση ενός κειμένου (NoteMesh)

5. Μειονεκτήματα και προβλεπόμενα προβλήματα

Όπως και με κάθε νέα τεχνολογία, οι παγίδες και τα προβλήματα είναι αρκετά. Το πιο σημαντικό από αυτά είναι η έλλειψη σαφούς εικόνας σχετικά με το αν το «κύμα καινοτομίας» του Web 2.0 θα οδηγήσει σε ασφαλές λιμάνι την εκπαίδευση ή αν θα την

παρασύρει σε αβαθή νερά. Επίσης, άξιοι προσοχής είναι και οι προβληματισμοί που έχουν διατυπωθεί σχετικά με το μέλλον του Web 2.0, με κάποιους αναλυτές να προβλέπουν τη διάρρηξη μιας «φούσκας» ανάλογης με αυτή του .com (Dvorak 2007) – εδώ, βέβαια, μπορεί κανείς να αντιτείνει ότι οι τεράστιες επενδύσεις για την ανάπτυξη ή την εξαγορά υπηρεσιών και εφαρμογών Web 2.0 που βλέπουμε τα τελευταία 2-3 χρόνια επαρκούν για να διαψεύσουν τέτοιους φόβους.

Σε ό,τι αφορά την Εκπαίδευση Μεταφραστών, τα προβλήματα που ανακύπτουν από τη χρήση εφαρμογών Web 2.0 δε διαφέρουν από τα αντίστοιχα που θα καλούνταν να αντιμετωπίσει οποιοσδήποτε άλλος τομέας εκπαίδευσης:

- η διεύρυνση του χάσματος μεταξύ ψηφιακά αναλφάβητων και ψηφιακά εγγράμματων εκπαιδευόμενων, με τους πρώτους να μην μπορούν να συμμετάσχουν σωστά και να ολοκληρώσουν τις δραστηριότητες
- η εξασθένηση του καινοτομικού στοιχείου των δραστηριοτήτων (λόγω της σταδιακής εξοικείωσης των εκπαιδευόμενων με τις εφαρμογές Web 2.0), με αποτέλεσμα οι εκπαιδευόμενοι να πάψουν να τις βρίσκουν ενδιαφέρουσες
- η ανάγκη επένδυσης αρκετού χρόνου για την παραγωγή ποικίλων δραστηριοτήτων, ώστε να καλύπτονται όλα τα μαθησιακά στυλ
- η ανάκυψη ζητημάτων προστασίας προσωπικών δεδομένων και πνευματικών δικαιωμάτων
- η ανάγκη διαχείρισης του ενίοτε μεγάλου όγκου δεδομένων που παράγουν οι εφαρμογές Web 2.0.

Αυτά τα πιθανά προβλήματα αναμφίβολα περνούν σε δεύτερη μοίρα μπροστά στα πλεονεκτήματα που περιγράφηκαν παραπάνω και δε θα έπρεπε να αποθαρρύνουν τους εκπαιδευτές. Και βέβαια, μπορούν να ελαχιστοποιηθούν αν ακολουθηθούν ορισμένες συμβουλές:

- ο σχεδιασμός, η προετοιμασία και ο έλεγχος των δραστηριοτήτων πρέπει να γίνεται με μεθοδικότητα και προσοχή
- οι εκπαιδευόμενοι πρέπει να λαμβάνουν σαφείς οδηγίες
- το εκπαιδευτικό όφελος κάθε δραστηριότητας πρέπει να παρουσιάζεται εξ αρχής στους εκπαιδευόμενους, ώστε να διασφαλίζεται η ένθερμη συμμετοχή τους.

6. Συμπεράσματα

Παρότι οι εφαρμογές Web 2.0 δεν πρέπει να θεωρούνται πανάκεια σε οποιοδήποτε τομέα εκπαίδευσης, γεγονός είναι ότι προωθούν και ενισχύουν τη συμμετοχή, τη συνεργασία και την παραγωγή περιεχομένου κι έτσι ακυρώνουν μια από τις πιο συχνές επικρίσεις που διατυπώνονται εναντίον της διαδικτυακής εκπαίδευσης, δηλαδή ότι μετατρέπει τους σπουδαστές σε παθητικούς καταναλωτές πληροφοριών. Τα οφέλη από τη χρήση των εφαρμογών Web 2.0 στην Εκπαίδευση Μεταφραστών είναι τόσα πολλά και σημαντικά, που δεν μπορούν ούτε να αγνοηθούν ούτε να αντιμετωπιστούν με σνομπισμό. Ακόμα κι αν δεχτούμε –χάριν συζήτησης– ότι το Web 2.0 είναι μια περαστική διαδικτυακή μόδα κι ότι ως μόδα αργά ή γρήγορα θα παρέλθει, ο πειραματισμός με τις εφαρμογές του μπορεί να αναπληρώσει έστω και μερικώς την έρευνα σε έναν τομέα της εκπαίδευσης μεταφραστών όπου παρατηρείται έλλειμμα έρευνας. Όμως, το σημαντικότερο πλεονέκτημα είναι ότι οι εφαρμογές Web 2.0 μάς

προσφέρουν έναν πρωτότυπο και οικονομικό τρόπο να προσθέσουμε μια διαδικτυακή διάσταση στις κοινώς χρησιμοποιούμενες μεθοδολογίες Εκπαίδευσης Μεταφραστών.

Και μόνο γι' αυτό, οφείλουμε να πειραματιστούμε και να εξερευνήσουμε τους ποικίλους τρόπους με τους οποίους οι εφαρμογές αυτές μπορούν να μας βοηθήσουν να δημιουργήσουμε ακόμα καλύτερους μεταφραστές.

Βιβλιογραφία

- Alexander B. (2006). "Web 2.0: A new wave of innovation for teaching and learning?" In *EDUCAUSEreview* 41:2, 32-44.
<http://connect.educause.edu/Library/EDUCAUSE+Review/Web20ANewWaveofInnovation/40615?time=1197798915>
- Dvorak J.C. (2007). "Bubble 2.0 coming soon".
<http://www.pcmag.com/article2/0,2704,2164136,00.asp>
- Gambier Y. (2003). "Translation and technology". In A. Pym, C. Fallada, J.R. Biau & J. Orenstein (ed.), *Innovation and e-learning in translator trainin.*, Tarragona: Universitat Rovira I Virgili, 58-60.
- Kussmaul P. & S. Tirkkonen-Condit (1995). "Think-aloud protocol analysis in translation studies". In *TTR. Traduction Terminologie Redaction* 8:1, 177-199.
<http://www.erudit.org/revue/ttr/1995/v8/n1/037201ar.pdf>.
- Lexicool (2007). *Translation and interpreting postgraduate courses in the UK*.
http://www.lexicool.com/courses_uk.asp
- O'Reilly T. (2005). "What is Web 2.0: Design patterns and business models for the next generation of software". <http://www.oreillynet.com/pub/a/oreilly/tim/news/2005/09/30/what-is-web-20.html>
- Prensky M. (2001). "Digital natives, digital immigrants". In *On the Horizon* 9:5, 1, 3-6. Διαθέσιμο στο διαδίκτυο: <http://www.marcprensky.com/writing/Prensky%20-%20Digital%20Natives,%20Digital%20Immigrants%20-%20Part1.pdf>
- Pym A. (2003). "Localization and the dehumanization of discourse". In *The Linguist* 41:6, 168-170.

Παράρτημα

Σύνδεσμοι για τα εργαλεία και τις υπηρεσίες που χρησιμοποιήθηκαν.

delicious del.icio.us
Fliqz www.fliqz.com
Google Video video.google.com
MindMeister www.mindmeister.com
NoteMesh www.notemesh.com
PBWorks pbworks.com
Rollyo www.rollyo.com
WikiDot www.wikidot.com/
Writeboard www.writeboard.com
ZOHO Meeting meeting.zoho.com/jsp/my_meetings.jsp
ZOHO Sheet sheet.zoho.com/home.do

delicious | Home | Bookmarks | People | Tags | What's New? | Signed in as mstak

Metafrase008

Show: My bookmarks (3) Everybody's bookmarks (59)

My bookmarks 3 results - show more details

↳ Lencisco | Neurolingo 14

↳ Keyboard Shortcuts for Windows & Word for Translators 11

↳ Learning styles and teaching | Teaching English | British Council | BBC 12

Everybody's bookmarks 59 results - show all

↳ Η Πύλη για την ελληνική γλώσσα 116

↳ Ελληνική Εγκυκλοπαίδεια - Live-Pedia.gr 14

↳ IATE - Η πολυγλωσσική βάση όρων της ΕΕ 2

↳ Selected Vocabulary Differences Between British and American English 19

↳ [bnk] British National Corpus 519

↳ EUROPA - European Commission - Homepage 124

↳ *** The American-British Dictionary | British-American Dictionary ***#133. 16

↳ Online Dictionary for French English, Spanish English, Italian English#133. 136

↳ E.K.Ψ. & Ψ.Υ. - Λεξικό ψυχιατρικών όρων 14

↳ USM Libraries 14

Google Sheet

Switch To: Product Links | Languages | Themes | Feedback

New + Import Greek Glossary Save Export + Share Publish More Actions Macros + Pivot

Verdana 10 Bold Italic Underline Text Color Background Color Font Color Link Unlink Table Border

	A	B	C	D	E	F
1	proposals for a Greek Glossary of Translation Studies (sample page)					
2	English	Greek				
3		μετάφραση	Πανσθημιόμο Χ	Ένωση Ελλήνων Μεταφραστών	Επισκοπή Οργανισμός Ορολογίας	
4	translation	μετάφραση		τοπική προσαρμογή		
5	localisation	τοπική προσαρμογή	ξενισμός	ξενικότητα		
6	foreignisation	ξενισμός				
7	domestication	οικειοποίηση				
8	teletranslation	τηλεμετάφραση				
9	dubbing	μεταγλώττιση			μεταγλώττιση	
10	audio description	ακουστική περιγραφή				
11	subtitling	υποτίτλιση				
12	machine translation	μηχανική μετάφραση		αυτόματη μετάφραση		
13	transfer	μεταφορά				
14	transliteration	μεταγραφή				
15	translation memory	μεταφραστική μνήμη	μεταφραστική μνήμη	μεταφραστική μνήμη	μεταφραστική μνήμη	
16	term memory	ορολογική μνήμη				
17	alignment	παράλληλωση				
18	context	περίκλιση	οικεικείμενο		περίκλιση	
19	register	γλωσσικό επίπεδο				
20	equivalence	ισοδυναμία				
21						

This writeboard is located at: <http://writeboard.com/rd17a8c3f6f66ac>

You're comparing [version 5](#) and [version 1](#). [I'm done comparing](#)

Editing Task

Original Text

Το μακρόβιο δέντρο της καστανιάς (*Castanea sativa*) αναγνωρίστηκε από την αρχαιότητα ως ένα από τα πολύτιμότερα θάλαμνα δασικά είδη της Ελλάδας. Χρόνο με το χρόνο βίβασε πιο, οι καστανιές, οι οποίες παλαιότερο είδος από τα φρούτα στη φρούρα κάπνισμα μοσχοκίτρινου και βρώσι μεσο από ποσά, χάνονται από τις πέλας. Το κάπνισμα πέντις, μια αρχαία τροφή των φτωχών και της ανιάρας, που μόλις στις αρχές του 20ου αιώνα βρέθηκε ως καρκινικό κατάλληλο για γαστρονομικά προσιτά, είναι ακόμα λιότερο δημοφιλές σε ολόκληρη την ευρωπαϊκή ήπειρο. Στη γειτονική Ιταλία πολλές νικωμικές μεταφορές για παραδοσιακά τη «φραγιά της καστανιάς», το γλυκό δηλαδή αλεύρι από κάπνισμα δηλαδή, για να φτιάχνουν πολένια, βρεπτικά πορρήματα, γλυκά, πίτες και ψωμί. Εκτός πέντις από τη γεύση, το δέντρο της καστανιάς υπηρετεί και την ομορφιά, όχι όμως με τους καρπούς αλλά τα φύλλα της. Λόγω της ισχυρής αντιβαστικής, αντιγαστρικής, στυπτικής και τονωτικής τους δράσης, η σύγχρονη κοσμητολογία μεταφορείται το φυλλικό τους για να λύσει ρυτίδες και να περιποιηθεί με τρόπο φυσικό πολλά από τα προβλήματα που ταλαιπωρούν την επέκρυβα.

Translation

The longevous Chestnut tree (*Castanea sativa*) is known since ancient times as one of the most precious sylvan plants, indigenous to Greece. Despite the chestnut's popularity in Greece, traditional street-sellers of roast - and in older times boiled-chestnuts are nowadays a rather rare sight. Chestnuts, however, the ancient food for the poor and the needy, are still particularly popular in the wider region of southern Europe, albeit approved as fit for festive celebrations as late as the beginning of the 20th century. In neighbouring Italy, housewives traditionally use **chestnut flour** to make traditional cakes, pies, bread and nourishing drinks. Apart from its uses in gastronomy, chestnut tree is also in the service of **the beauty industry**, yet not with its seeds, but with its leaves. Due to their anti-bacterial, anti-aging, astringent and toning action, modern cosmetology uses the **chestnut leaf extract** in order to smooth out lines and wrinkles and naturally treat many of the problems troubling skin.

Invite people to collaborate

Color key

Green is new text
 Brown is removed text
 The rest is the same in both versions

You're comparing

20-Dec-02 editor 2

20-Dec-02 editor 2

20-Dec-02 editor 2

20-Dec-02 editor 1

20-Dec-02 translator

Check two and [Compare](#)